

Vastaukset

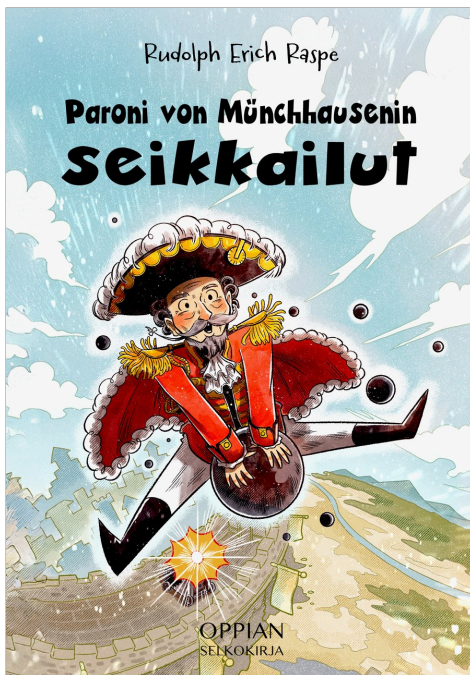
Tehtäviä selkokirjaan

Paroni von Münchhausenin seikkailut

Rudolph Erich Raspe

Suomentanut ja selkomukauttanut Tuomas Kilpi

Kuvittanut Brenda Salazar

Sisällys

Kysymyksiä kirjasta	2
Sanastoa	2
Oikein vai väärin?	3
Kuvat järjestykseen	3
Sanaristikko	4
Keskustelu- ja kirjoitustehtäviä	4
Tiedonhakutehtäviä	5

Opettajalle

Paroni von Münchhausen kertoo kirjassa itse uskomattomista seikkailuistaan. Jokainen luku on oma tarinansa.

Kysymyksiä kirjasta on jaettu viiteen lukujaksoon, joten niitä voi käyttää lukemisen rinnalla. Muut tehtävät koskevat koko kirjaa. Vastauksissa on jokaisen vastauksen sivunumero.

Helpoimpia ovat tehtävät ”Oikein vai väärin?” ja ”Kuvat järjestykseen”, vaativimpia keskustelu-, kirjoitus- ja tiedonhakutehtävät. Kuvat on piirtänyt kirjaa varten Brenda Salazar.

Tarinoissa metsästetään ja soditaan, ja ihmisiä ja eläimiä kuolee. Tehtävät eivät kysy väkivaltaisista yksityiskohdista.

Nämä tehtävät on tarkoitettu tukemaan selkokirjan käyttöä opetuksessa ja opiskelussa. Kaikkia tehtäviä saa käyttää, kopioida, levittää ja muokata vapaasti.

Rudolph Erich Raspen teoksen Paroni von Münchhausenin seikkailut on suomentanut ja selkomukauttanut Tuomas Kilpi. Selkokirjan on kuvittanut Brenda Salazar, ja sen on julkaissut Oppian.

Lisää selkokieliä tiet- ja kaunokirjoja löydät osoitteesta selko.oppian.fi

Kysymyksiä kirjasta

Lue sivut 6–21.

1. c) Hän pelästyi kovasti. s. 8
2. c) Krokotiilin suuhun s. 8
3. a) Hän lisää paronin tarinaan omia valheitaan. s. 8
4. b) Kirkon tornista s. 10
5. a) Lumi oli sulanut paronin alta yöllä. s. 12
6. a) Hän löi nyrkillä silmäänsä. s. 14
7. c) Hän halusi esitellä hevosta naisille. s. 20

Lue sivut 22–37.

8. c) Kaupungin portti s. 22
9. a) Hän halusi pelastaa mehiläisen. s. 24
10. a) Hän kiipesi papua pitkin. s. 24
11. c) Sävelet sulivat ulos torvesta. s. 28
12. b) Laiva oli raapaissut sen nenää. s. 30
13. a) Tykkien kuulat törmäsivät toisiinsa. s. 34
14. a) Veneellä s. 36

Lue sivut 38–49.

15. b) Juhla-ateria oli niin runsas. s. 38
16. b) Ne luulivat paronia karhuksi. s. 40
17. a) Puista s. 42
18. b) Hän oli väsynyt ja halusi levätä. s. 44
19. b) Hän kulki maapallon läpi. s. 48
20. a) Hän ei välittänyt siitä. s. 48

Lue sivut 50–59.

21. b) Yksi merimies pyörtyi. s. 50
22. c) Heillä oli 3 jalkaa ja 1 käsi. s. 50
23. c) Emo tuli ja vei kapteenin. s. 52
24. a) He työnsivät mastot valaan suuhun. s. 54
25. c) Merisotilaat alkoivat ampua. s. 56

Lue sivut 60–72.

26. c) Aleksandrian kirjastoon s. 60
27. b) Paroni pyysi häntä kohteliaasti. s. 64
28. c) Hän itki ja juoksi paronin syliin. s. 68
29. b) Hän ei halunnut pilata ketun turkkia. s. 68
30. c) Hän työnsi nyrkkinsä suden suuhun. s. 70
31. b) Sen hampaat jäivät kiinni runkoon. s. 72

Sanastoa

1. viitta → f) pitkä ja leveä takki ilman hihoja s. 10
2. reki → g) ajoneuvo, jota hevonen vetää lumella s. 12
3. kesyttää → e) opettaa villi eläin tottelemaan s. 20
4. paimentaa → i) vahtia ja hoitaa eläimiä ulkona s. 24
5. posteljooni → j) mies, joka ennen kuljetti kirjeitä hevosvaunuilla s. 28
6. peräsin → d) laivan osa, jolla laivaa käännetään s. 30
7. kaukoputki → h) laite, jolla voi katsoa pitkän matkan päähän s. 34
8. kannas → c) kapea maa, jonka molemmilla puolilla on merta s. 60
9. kärsä → b) norsun pitkä nenä s. 64
10. hansikas → a) vaate, joka laitetaan käteen s. 70

Oikein vai väärin?

	Oikein	Väärin
1. Leijonan nahasta tehtiin tupakkapusseja. s. 8	X	
2. Paroni matkusti Venäjälle kesällä. <i>Oikein:</i> Paroni matkusti Venäjälle keskellä talvea. s. 10		X
3. Paroni sai 6 jänistä ja 6 koiraa. s. 18	X	
4. Lääkäri ompeli hevosen osat yhteen. <i>Oikein:</i> Seppä ompeli osat yhteen laakerinversoilla. s. 24		X
5. Törmäyksen takia paronin pää painui vatsaan. s. 30	X	
6. Kuun asukkaat kantavat päätään selässään. <i>Oikein:</i> He kantavat päätään oikeassa kainalossa. s. 42		X
7. Paroni huusi laivalle englanniksi. <i>Oikein:</i> Paroni huusi saksaksi, ja miehistö vastasi hollanniksi. s. 48		X
8. Valaan vatsassa oli muitakin laivoja. s. 54	X	
9. Kotka lensi paronin kanssa kuuhun. <i>Oikein:</i> Kotka lensi Doverin kalliolle, Ranskaan ja Amerikkaan. s. 56		X
10. Paroni antaa filosofeille ruoaksi lihaa. <i>Oikein:</i> Paroni antaa filosofeille leipää ja hunajaa, koska he eivät syö lihaa. s. 62		X
11. Villisiasta tuli paronin lemmikki. s. 72	X	

Kuvat järjestykseen

4

Paroni siirsi linnan
ilmapallolla.
s. 38

6

Paroni kiipesi
puuhun ja pudotti
häkin.
s. 72

5

Valtava kotka nosti
paronin ilmaan.
s. 56

2

Paroni näki hirven,
jolla kasvoi
kirsikkapuu sarvien
välissä.
s. 16

1

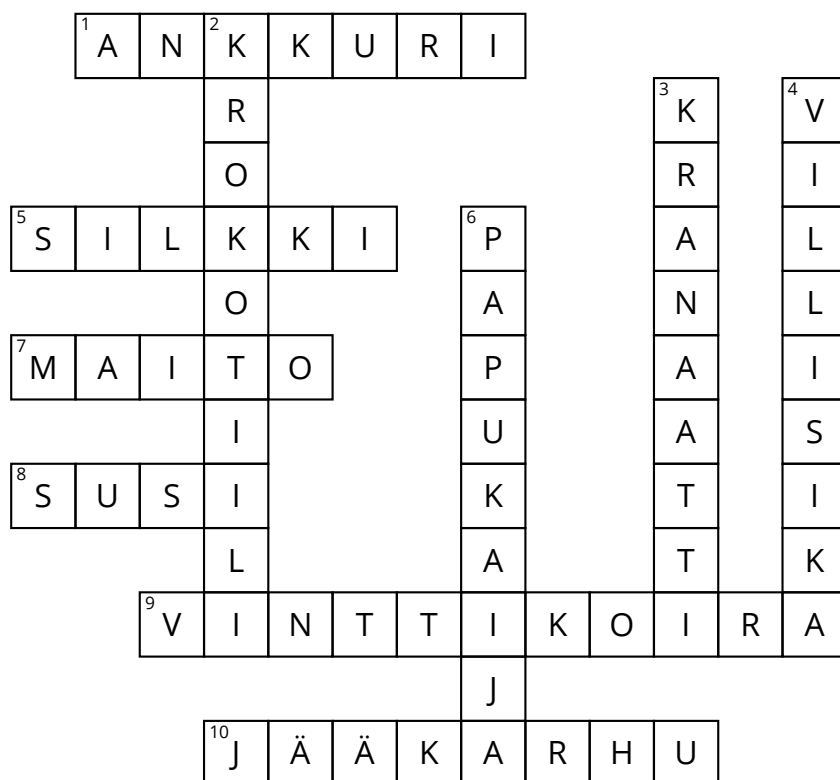
Paroni uhkasi
leijonaa miekallaan.
s. 8

3

Paroni kantoi yhtä
hevosta päänsä
päällä ja toista
kainalossa.
s. 26

Sanaristikko

Vaakaan

1. ANKKURI s. 30
5. SILKKI s. 38
7. MAITO s. 20
8. SUSI s. 70
9. VINTTIKOIRA s. 18
10. JÄÄKARHU s. 40

Pystyyn

2. KROKOTIILI s. 8
3. KRANAATTI s. 36
4. VILLISIKA s. 72
6. PAPUKAIJA s. 62

Keskustelu- ja kirjoitustehtäviä

1. Paroni joutui kirjassa monta kertaa vaikeaan tilanteeseen. Valitse 1 tilanne. Mikä ongelma paronilla oli? Miten hän ratkaisi sen?

- Esimerkiksi susi söi paronin hevosen, mutta jäi itse valjaisiin. Paroni piiskasi sutta, ja he pääsivät Pietariin (s. 12).
- Valas nielaisi laivan. Paroni keksi kiilata 2 mastoa valaan suuhun, ja kaikki soutivat ulos (s. 54).
- Villisika hyökkäsi. Paroni hyppäsi tammen taakse, ja villisian hampaat jäivät kiinni runkoon (s. 72).

2. Millainen ihminen paroni on? Valitse 3 sanaa: rohkea, ylpeä, nopea, kohtelias, julma, hauska. Miksi valitsit ne?

- Rohkea: hän hyppää villin hevosen selkään, vaikka kukaan muu ei uskalla lähestyä sitä (s. 18–20).
- Kohtelias: hän pyytää Tippoo Sahibia ampumaan ensin (s. 64).
- Ylpeä: hän sanoo työläisille: ”Muistakaa, että paroni von Münchhausen johtaa teitä.” (s. 60)
- Julma: hän tappaa paljon eläimiä, esimerkiksi kaikki jääkarhut (s. 40).

3. Paroni sanoo, että hänen tarinansa ovat totta. Uskotko sinä paronia? Miksi uskot tai miksi et usko?

- Paroni kutsuu tarinaansa tositarinaksi ja pelkää, että museon oppaan valheet saavat ihmiset epäilemään sitä (s. 8).
- Hollantilainen kapteeni ei uskonut paronin tarinaa (s. 48).
- Tarinoissa tapahtuu mahdottomia asioita: paroni kiipeää papua pitkin kuuhun (s. 24) ja kulkee maapallon läpi (s. 48). Siksi moni pitää niitä keksittyinä.

4. Katso kuvaa. Paroni on tehnyt filosofeille häkin. Hän aikoo antaa filosofit lahjaksi kuningattarelle. Mitä mieltä olet siitä? Miksi?

- Paroni pitää Hermes Trismegistosta ja muita filosofeja häkissä ja ruokkii heitä leivällä ja hunajalla (s. 62).
- Moni ajattelee, että ihmistä ei saa pitää häkissä eikä antaa lahjaksi.
- Paronin mielestä teko on hyvä: hän haluaa säilyttää kirjaston ja filosofit kuningattarelle (s. 62).

Kuva on kirjan sivulla 63.

5. Katso kuvaa. Paroni on Juustosaarella. Kirjoita postikortti, jonka paroni lähettää saarelta ystävälleen. Kerro, mitä saarella on.

- Saari on yksi iso juusto, ja lahdessa virtaa maitoa (s. 50).
- Juusto kasvaa yöllä takaisin, ja rypäleistä tulee maitoa (s. 50).
- Aasukkailla on 3 jalkaa ja 1 käsi, ja aikuisilla on sarvi otsassa (s. 50).
- Viljan tähkissä kasvaa valmiita leipiä (s. 52).

Kuva on kirjan sivulla 51.

6. Paroni kertoo uskomattomia tarinoita. Tiedätkö sinä jonkin uskomattoman tarinan? Se voi olla sadusta, elokuvasta tai omasta elämästäsi. Voit kertoa sen parille, jos haluat.

- Oppilas voi kertoa sadun, kansantarinan, elokuvan juonen tai hauskan sattumuksen.
- Hyvässä vastauksessa on jotain yllättävää tai mahdotonta, kuten paronin tarinoissa.

Tiedonhakutehtäviä

1. Paroni von Münchhausen oli oikea ihminen. Rudolph Erich Raspe kirjoitti hänen tarinoistaan kirjan. Kirja julkaistiin vuonna 1785. Vinkki: lue Wikipediasta artikkeli ”Paroni von Münchhausen”.

a) Minä vuonna paroni syntyi?

b) Missä maassa paroni syntyi?

c) Mitä mieltä paroni oli Raspen kirjasta?

- Vuonna 1720 (11. toukokuuta). Hän kuoli vuonna 1797.
- Saksassa. Hän oli saksalainen vapaaherra.
- Hän ei pitänyt kirjasta, koska se teki hänestä kuuluisan valehtelijan.

Lähde: Wikipedia: Paroni von Münchhausen
https://fi.wikipedia.org/wiki/Paroni_von_Münchhausen

2. Paroni käy kirjassa Etna-vuorella. Etna on oikea vuori.

- a) Missä maassa Etna on?
- b) Tuleeko Etnasta vielä nykyään tulta ja tuhkaa?
- c) Kirjassa paroni tapaa Vulkanus-jumalan. Mitä vanhat tarinat kertovat Vulkanuksesta ja Etnasta? Vinkki: lue Wikipedian Etna-artikkelista kohta ”Nimi ja legendat”.
 - Italiassa, Sisiliassa.
 - Kyllä. Etna on Euroopan suurin toimiva tulivuori, ja se purkautuu nykyään joka vuosi.
 - Vanhojen tarujen mukaan tulen ja pajan jumala Hefaistos eli Vulkanus rakensi pajansa Etnan alle.

Lähde: Wikipedia: Etna
<https://fi.wikipedia.org/wiki/Etna>

3. Kirjassa paroni johtaa Suezin kanavan rakentamista. Suezin kanava on oikea kanava Egyptissä.

- a) Mitkä 2 merta kanava yhdistää?
- b) Minä vuonna kanava valmistui?
- c) Oikea paroni kuoli vuonna 1797. Kanavaa alettiin rakentaa vuonna 1859. Voiko kirjan tarina kanavasta olla totta? Miksi?
 - Välimeren ja Punaisenmeren.
 - Vuonna 1869. Ensimmäinen laiva kulki kanavassa jo vuonna 1867.
 - Ei voi. Paroni kuoli vuonna 1797, ja kanavaa alettiin rakentaa vasta vuonna 1859. Tarina on keksitty, kuten paronin muutkin tarinat.

Lähde: Wikipedia: Suezin kanava
https://fi.wikipedia.org/wiki/Suezin_kanava
Lähde: Wikipedia: Paroni von Münchhausen
[https://fi.wikipedia.org/wiki/Paroni_von_Münchhausen](https://fi.wikipedia.org/wiki/Paroni_von_M%C3%BCnchhausen)